VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Lausunto

VN/12338/2020

Valtionhallinnon kehittämisosasto

9.11.2020

Hallintovaliokunta
Eduskunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi koulutuksen korvaamisesta annetun lain sekä taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta (HE 160/2020 vp)

Esityksessä esitetään muutettavaksi koulutuksen korvaamisesta ja taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä annettuja lakeja. Laeista kumotaan tai muutetaan säännökset, jotka koskevat koulutuskorvauksen maksamista valtion virastoille ja laitoksille. Muutoksen myötä valtion virastot ja laitokset irtautuvat niin sanotusta koulutuskorvausjärjestelmästä. Lisäksi lakiin koulutuksen korvaamisesta tehdään teknisluonteisia korjauksia, joissa Työttömyysvakuutusrahaston nimi korjataan Työllisyysrahastoksi.

Valtion virastoille ja laitoksille on maksettu koulutuskorvauksia vuodesta 2015 lähtien ja vuosittainen korvausmäärä on vakiintunut vajaaseen kolmeen miljoonaan euroon. Virastot ja laitokset ovat alusta alkaen suhtautuneet kriittisesti koulutuskorvausjärjestelmän toimivuuteen. Lainsäädäntö asettaa korvattavalle koulutukselle kriteereitä, jotka istuvat huonosti yhteen nykyisten osaamisen kehittämisen muotojen kanssa ja järjestelmää pidetään vanhanaikaisena. Korvauksen hakeminen on koettu hallinnollisesti työlääksi ja sen taloudellinen merkitys on useimpien virastojen kohdalla jäänyt vähäiseksi suhteessa hakemiseen käytettyyn työmäärään.

Valtion henkilöstön koulutusmääriä tai koulutuskustannuksia koskevan tilastotiedon perusteella ei voida tehdä suoria päätelmiä koulutuskorvausjärjestelmän vaikutuksista valtion henkilöstön koulutusmääriin. Valtiovarainministeriön näkemyksen ja virastoilta saadun palautteen perusteella koulutuskorvauksen saaminen ei kuitenkaan ole ohjannut virastojen koulutussuunnitelmia tai investointeja henkilöstön ammattitaidon ja osaamisen kehittämiseen, eikä sen poistumisella siksi nähdä merkittävää vaikutusta tuleviin osaamisen kehittämisen investointeihin.

Esitys toimeenpanee osaltaan vuonna 2019 työskennelleen valtiovarainministeriön asettaman muutosturvatyöryhmän esityksiä. Työryhmän työhön osallistuivat myös valtion pääsopijajärjestöt. Muutosturvan kehittämisen lisäksi työryhmän tehtävänä oli käsitellä valtion virastoille ja laitoksille tarkoitetun koulutuskorvauksen

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001 (vaihde)
valtiovarainministerio@vm.fi
www.vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001 (växel)
valtiovarainministerio@vm.fi
www.finansministeriet.fi
FO-nummer 0245439-9

muutostarpeita. Työryhmä päätyi esittämään valtiosektorin irrottamista koulutuskorvausjärjestelmästä ja tähän liittyvän rahoituksen kohdentamista nykyistä tehokkaammin valtion henkilöstön muutosturvan tukemiseen. Muutoksen myötä viimeiset koulutuskorvaukset maksettaisiin keväällä 2021 vuoden 2020 aikana järjestetystä koulutuksesta.

Valtion henkilöstön muutosturvan kehittämiseen kohdennettava uusi rahoitus on otettu huomioon valtion vuoden 2021 talousarvioesitystä täydentävässä esityksessä. Muutosturvatilanteet liittyvät virastoissa sekä tehtävien että organisaatioiden uudelleenjärjestelyihin ja toiminnan sopeuttamiseen taloudellisiin kehyksiin. Valtiovarainministeriön tavoitteena on vahvistaa uudistuksella mahdollisimman pitkälle muutosturvaan liittyvien eri taloudellisten ehtojen yhdenmukainen soveltaminen. Kollektiivisella rahoitusmallilla varmistetaan myös se, että eri tilanteissa henkilöstön kohtelu on muutostilanteissa yhdenmukaista koko valtionhallinnossa. Esityksessä ehdotettu muutos on kustannusneutraali vuoden 2022 alusta, jolloin valtion virastoille ja laitoksille varattu kolmen miljoonan euron määräraha koulutuskorvauksiin poistuu valtion talousarviosta.

Neuvotteleva virkamies Päivi Lanttola